

31996R1749

10.9.1996

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 229/3

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1749/96,**9. september 1996,****tarbijahindade harmoneeritud indekseid käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 2494/95 esialgsete rakendusmeetmete kohta**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 23. oktoobri 1995. aasta määrust (EÜ) nr 2494/95 tarbijahindade harmoneeritud indeksite kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 4 ja artikli 5 lõiget 3

ning arvestades, et:

iga liikmesriik peab koostama tarbijahindade harmoneeritud indeksi (THHI) alates 1997. aasta jaanuari indeksist;

määruse (EÜ) nr 2494/95 artikli 3 kohaselt hõlmab THHI liikmesriikide majandusterritooriumil tarbijate vajaduste otseseks rahuldamiseks müüdavaid kaupu ja teenuseid;

liikmesriikide koostatud olemasolevate tarbijahinnaindeksite katvus, uute oluliste kaupade ja teenuste kaasaarvamisel järgitavad tavad, menetlused hindade kohandamiseks hinnatud hüvede kvaliteedimuutustele, hindade ühendamismeetodid elementaaragregaatide hinnaindeksite moodustamiseks ning hindade saamiseks kasutatavad valikuuringumeetodid ja -tavad erinevad liikmesriigiti niivõrd, et liikmesriikide koostatavad tarbijahinnaindeksid ei vasta THHI koostamiseks vajalikele võrreldavusnõuetele;

varasemate hindade kasutamine jooksvate igakuiste hindade asemel erineb kogutud hindade kasutamisest niivõrd, et liikmesriikide koostatavad tarbijahinnaindeksid ei vasta THHI koostamiseks vajalikele võrreldavusnõuetele;

uusi olulisi kaupu ja teenuseid tuleb arvesse võtta nii sellistes THHIdes, mille kaalusid ajakohastatakse igal aastal, kui ka sellistes, mille kaalusid ajakohastatakse harvem;

THHIde võrreldavuse tagamiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 2494/95 artikli 5 lõikega 3 on vaja rakendusmeetmeid;

kooskõlas määruse (EÜ) nr 2494/95 artikliga 15 peab komisjon (Eurostat) esitama nõukogule aruande THHIde usaldusväärsuse ja nende võrreldavusnõuetele vastavuse kohta;

käesolevas määruses ettenähtud meetmed on nõukogu otsusega 89/382/EMÜ, Euratom ⁽²⁾ loodud statistikaprogrammi komitee (SPK) arvamusega kooskõlas;

kooskõlas määruse (EÜ) nr 2494/95 artikli 5 lõikega 3 on nõuetud Euroopa Rahainstituudiga, kes on esitanud pooldava arvamuse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I. ÜLDSÄTTED**Artikkel 1****Eesmärk**

Käesoleva määruse eesmärk on kehtestada iga liikmesriigi koostatava võrreldava tarbijahindade harmoneeritud indeksi (THHI) koostamiseks:

- kaupade ja teenuste põhikatvus ning võrreldavad toimimisviisid katvuse ajakohastamiseks, et hõlmata uusi olulisi kaupu ja teenuseid,
- kvaliteedikohandamismenetluste miinimumnõuded,
- kasutatavate hindade miinimumnõuded,
- elementaaragregaatide hinnaindeksite koostamise valem.

Käesoleva määruse eesmärk on samuti tagada, et hinnavalimeid võetakse nii, et THHIid on rahvusvaheliste võrdluste tegemiseks piisavalt usaldusväärsed, ja anda teavet, mille alusel määrata valikuuringu miinimumnõuded.

Artikkel 2**Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) THHIis sisalduvate kaupade ja teenuste põhikatvus — COICOP/THHI-liigituses (THHI nõuetele kohandatud eratarbimise liigitus kuluartiklite lõikes) määratletud neljanumbrilised jaotused ja alajaotused, mis on esitatud I lisas;

⁽¹⁾ EÜT L 257, 27.10.1995, lk 1.⁽²⁾ EÜT L 181, 28.6.1989, lk 47.

- b) *uued olulised kaubad ja teenused* — need kaubad ja teenused, mille hinnamuutusi ei ole liikmesriigi THHIs otseselt arvesse võetud ja mille osa arvestuslikest tarbimiskulutustest on suurenenud vähemalt ühe tuhandikuni kõnealuse THHiga hõlmatud kulutustest;
- c) *kvaliteedimuutus* — olukord, kui liikmesriik leiab, et teatava hüve omaduste muutumine on põhjustanud tarbija seisukohalt olulisi erinevusi uut liiki või laadi omadustega kauba või teenuse ja THHI koostamisel varem arvesse võetud, asendatava kauba või teenuse kasutusväärtuse vahel. Kvaliteedimuutust ei toimu, kui THHI valimis tehakse olulisi muudatusi;
- d) *kvaliteedi kohandamine* — menetlus kvaliteedimuutuse arvessevõtmiseks, suurendades või vähendades vaadeldud jooksvaid või võrdlushindu kõnealuse kvaliteedimuutuse väärtusega võrdväärse summa või teguri võrra;
- e) *sihtvalim* — kaupade ja teenuste hindade kogum, mida liikmesriik kavatab kasutada 1997. aasta jaanuari või mõne järgneva ajavahemiku THHI koostamiseks, et täita liikmesriigi enda või mõni Euroopa usaldusväärsus- või võrreldavusnõue;
- f) *vaadeldud hind* — liikmesriikide tegelikult kinnitatud hind;
- g) *arvestuslik hind* — vaadeldud hinna asemel kasutatav hind, mis põhineb nõuetekohasel hindamismenetlusel. Varem vaadeldud hindu ei loeta arvestuslikeks hindadeks, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõestada, et need on arvutatud nõuetekohaselt;
- h) *asendushind* — kauba või teenuse vaadeldud hind, millega otseselt asendatakse sihtvalimis sisalduva kauba või teenuse hind;
- i) *elementaaragregaadi indeks* — ainult hinnaandmetest koosneva elementaaragregaadi hinnaindeks;
- j) *elementaaragregaat* — THHI kõige väiksemate jaotuselementidega hõlmatud kulutused või tarbimine, mille kohta ei ole saadaval kaalumiseks vajalikke usaldusväärseid kuluandmeid;
- k) *valikuuring* — kõik THHI koostamisega seotud menetlused, kus kõikide tarbijahindade ühte osa kasutatakse THHiga hõlmatud teatavat liiki kaupade ja teenuste hinnamuutuse arvutamiseks;
- l) *usaldusväärsus* — omadus, mida hinnatakse "täpsuse" ehk valimi võtmisel tehtud vigade suuruse ja "esindavuse" ehk moonutuste puudumise põhjal.

II. MEETMED THHI VÕRRELDAVUSE, USALDUSVÄÄRSUSE JA ASJAKOHASUSE TAGAMISEKS

Artikkel 3

Põhikatus

THHid, mis sisaldavad I lisas esitatud kõikide selliste jaotuste hinnaindeksid ja kaalusid, mis katavad rohkem kui ühe tuhandiku kõikide jaotustega hõlmatud kogukulutustest, on võrreldavad.

Artikkel 4

Uued olulised kaubad ja teenused

Liikmesriigid:

- a) püüavad järjekindlalt kindlaks teha uued olulised kaubad ja teenused ning
- b) kontrollivad nende kaupade ja teenuste tähtsust, mis on teistes liikmesriikides osutunud uuteks ja olulisteks.

THHI moodustamisel võetakse uue olulise kauba või teenuse hinnamuutust arvesse, kui leitakse, et kaup või teenus vastab artikli 2 punktis b esitatud määratlusele. See toimub 12 kuu jooksul pärast hinnamuutuste kindlakstegemist kohandades käesoleva määruse I lisas esitatud COICOP/THHI asjakohase jaotuse või selle jaotuse sees kaalusid või määrates osa kaalust konkreetselt uuele olulisele kaubale või teenusele.

Artikkel 5

Kvaliteedikohandamismenetluste miinimumnõuded

1. THHid, milles on tehtud nõuetekohased kvaliteedikohandused, on võrreldavad. Kvaliteedimuutuste ilmnemisel koostavad liikmesriigid hinnaindeksitesse vastavad kvaliteedikohandused, mis põhinevad kvaliteedimuutuste väärtuse otsesel arvestamisel. Siseriiklike arvestuste puudumisel kasutavad liikmesriigid arvestusi, mis põhinevad komisjoni (Eurostat) esitatud andmetel, juhul kui need andmed on kättesaadavad ja asjakohased.

2. Kui arvestusi saadaval ei ole, leitakse hinnamuutused valitud asendushüve hinna ja asendatava hüve hinna vahena. Minigil juhul ei tohiks kvaliteedimuutust hinnata kui kahe hüve kogu hinnavahet, välja arvatud juhul, kui seda on võimalik asjakohaste arvestustega tõestada. Kui on vaja teha asendusi pärast kaupade või teenuste pakkumist alandatud hinnaga, tuleks asendushüved valida mitte vastavate hindade sarnasuse, vaid vastavate tarbimisväärtuste sarnasuse põhjal.

Artikkel 6

Hindade miinimumnõuded

1. Liikmesriigid koostavad THHId, kasutades sihtvalimi vaadeldud hindu.

- a) Kui sihtvalimit on vaja vaadelda igal kuul, kuid vaatlus ebaõnnestub hüve mittekättesaadavuse tõttu või mõnel muul põhjusel, võib esimesel või teisel kuul kasutada arvestuslikke hindu, kuid alates kolmandast kuust kasutatakse asendushindu.
- b) Kui sihtvalimit on erandlikult vaja vaadelda harvem kui igal kuul, kasutatakse arvestuslikke hindu nende kuude puhul, mille kohta vaadeldud hindu ei nõuta. Arvestuslikke hindu võib kasutada ka siis, kui hindade vaatlus esimest korda ebaõnnestub. Kui vaatlus ebaõnnestub kaks korda järjest, kasutatakse asendushindu.

2. Kui käesolevas artiklis nimetatud olukordades ei ole asendushindu saadaval, võib jätkata arvestuslike hindade kasutamist tingimusel, et nende kasutamine piirdub tasemega, mis ei takista võrreldavuse saavutamist.

Artikkel 7

Elementaaragregaatide hinnaindeksid

THHId koostamisel kasutatakse ühte kahest käesoleva määruse II lisa punktis 1 esitatud valemist või mõnda muud võrreldavat valemit, mille abil arvutatud indeks ei erine emma-kumma lisa esitatud valemi abil arvutatud indeksist aasta jooksul järjekindlalt rohkem kui keskmiselt ühe kümnendiprotsendi võrra võrreldes eelnenud aastaga.

Artikkel 8

Valikuuringu miinimumnõuded

THHId, mis on koostatud sihtvalimitest, mis sisaldavad iga COICOP/THHI jaotuse puhul jaotuse kaalu arvesse võttes piisaval määral elementaaragregaatide esindamiseks jaotuses sisalduvate hüvede mitmekesisust ja mis sisaldavad igas elementaaragregaadis piisaval määral hindu, et võtta arvesse põhijaotuse sisesed hinnamuutused, on usaldusväärsed ja võrreldavad.

Artikkel 9

Kvaliteedikontroll

Liikmesriigid:

- a) esitavad komisjonile (Eurostat) viimase nõudmisel andmed THHIdst välja jäetud hüvedele tehtud kulutuste kohta, mis on väljendatud osana THHIdga hõlmatud kogukulutustest, kuivõrd see on vajalik käesoleva määruse järgimise hindamiseks;
- b) teatavad komisjonile (Eurostat) kindlakstehtud uutest olulistest kaupadest ja teenustest ning nõudmise korral uute oluliste kaupade või teenuste indeksist väljajätmise põhjused, kuivõrd see on vajalik käesoleva määruse järgimise hindamiseks;
- c) jälgivad kvaliteedimuutusi ja tehtud kohandusi, kuivõrd see on vajalik käesoleva määruse järgimise tõestamiseks, ning esitavad komisjonile (Eurostat) viimase nõudmisel vastavad andmed;
- d) kehtestavad sihtvalimi selge määratluse ja kasutavad seda ning teostavad hinnavaatluste ja -arvutuste kontrolli, kuivõrd see on vajalik käesoleva määruse järgimise tagamiseks. Liikmesriigid esitavad komisjonile (Eurostat) viimase nõudmisel vastavad andmed käesoleva määruse järgimise hindamiseks ja tagamiseks;
- e) esitavad muude kui käesoleva määruse II lisa punktis 1 esitatud valemite kasutamise korral komisjonile (Eurostat) viimase nõudmisel andmed kõnealuse valikulise valemi valitud ajavahemikel ja valitud elementaaragregaatide suhtes kasutamise mõju kohta, kuivõrd see on vajalik käesoleva määruse järgimise hindamiseks;
- f) esitavad komisjonile (Eurostat) viimase nõudmisel üksikasjalikud andmed sihtvalimite kohta, kuivõrd see on vajalik käesoleva määruse järgimise hindamiseks, ning koondstatistika valimite esindavuse ja täpsuse kohta, kuivõrd see on komisjonile (Eurostat) vajalik tegemaks ettepanekuid valikuuringu miinimumnõuete lisamiseks määruse (EÜ) nr 2494/95 artiklis 15 ettenähtud THHIdsid käsitlevale aruandele, mis tuleb esitada 1997. aasta oktoobris.

III. LÕPPSÄTTED

Artikkel 10

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 9. september 1996

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Yves-Thibault DE SILGUY

I LISA

THHIs sisalduvate kaupade ja teenuste põhikatkvus hõlmab järgmisi jaotusi ja alajaotusi:

Kood	COICOP/THHI rubriigid
01.	TOIDUAINED JA MITTEALKOHOOLSED JOOGID
01.1	Toiduained
01.1.1	Leib, sai, teravili ja teraviljatooted
01.1.2	Liha
01.1.3	Kala
01.1.4	Piim, juust ja munad
01.1.5	Õlid ja rasvad
01.1.6	Puuvili
01.1.7	Köögivilj, k.a kartulid ja muud mugulad
01.1.8	Suhkur, moosid, mesi, siirupid, šokolaad ja kondiitritooted
01.1.9	Mujal liigitamata toiduained
01.2	Mittealkohoolsed joogid
01.2.1	Kohv, tee ja kakao
01.2.2	Mineraalveed, karastusjoogid ja mahlad
02.	ALKOHOOLSED JOOGID JA TUBAKAS
02.1	Alkohoolsed joogid
02.1.1	Piiritusjoogid
02.1.2	Vein
02.1.3	Õlu
02.2	Tubakas
02.2.1	Tubakas
03.	RIIETUS JA JALATSID
03.1	Riietus
03.1.1	Rõivamaterjalid
03.1.2	Rõivad
03.1.3	Muud riietusesemed ja rõivamanused
03.1.4	Rõivaste keemiline puhastus, parandus ja laenus
03.2	Jalatsid
03.2.1	Kingad ja muud jalatsid
03.2.2	Jalatsite hooldus, parandus ja laenus
04.	ELURUUM, VESI, ELEKTER, GAAS JA MUUD KÜTUSED
04.1	Tegelikult makstud üürid
04.1.1	Üürnike tegelikult makstud üürid
04.1.2	Muud tegelikult makstud üürid
04.3	Eluruumi korraline hooldus ja remont
04.3.1	Tooted eluruumi korraliseks hoolduseks ja remondiks
04.3.2	Teenused eluruumi korraliseks hoolduseks ja remondiks
04.4	Muud eluruumiga seotud teenused
04.4.1A	Jäätmete kogumine — tarbijad maksavad vastavalt tarbimisele
04.4.2A	Kanaliseerimine — tarbijad maksavad vastavalt tarbimisele
04.4.3A	Veevarustus — tarbijad maksavad vastavalt tarbimisele
04.4.4	Eluruumiga seotud mujal liigitamata teenused
04.5	Elekter, gaas ja muud kütused
04.5.1	Elekter
04.5.2	Gaas
04.5.3	Vedelkütused

Kood	COICOP/THHI rubriigid
04.5.4	Tahkekütused
04.5.5	Soe vesi, aur ja jää
05.	SISUSTUS, KODUTARBED JA MAJAPIDAMISE IGAPÄEVANE HOOLDUS
05.1	Mööbel, sisustus ja kaunistused, vaibad ja muud pörandakatted ning nende parandus
05.1.1	Mööbel ja sisustus
05.1.2	Vaibad ja muud pörandakatted
05.1.3	Mööbli, sisustuse ja pörandakatete parandus
05.2	Kodutekstiil
05.2.1	Kodutekstiil
05.3	Kütte- ja toiduvalmistamisseadmed, külmikud, pesumasinad jms suuremad kodumasinad, k.a tarvikud ja remont
05.3.1	Suuremad elektrilised ja mitteelektrilised kodumasinad
05.3.2	Väiksemad elektrilised kodumasinad
05.3.3	Kodumasinade remont
05.4	Klaasnõud, lauanõud ja majapidamistarbed
05.4.1	Klaasnõud, lauanõud ja majapidamistarbed
05.5	Majapidamis- ja aiatööriistad ning varustus
05.5.1	Suuremad tööriistad ja varustus
05.5.2	Väiksemad tööriistad ja mitmesugused tarvikud
05.6	Kaubad ja teenused majapidamise igapäevaseks hoolduseks
05.6.1	Majapidamise kulukaubad
05.6.2	Kodu- ja majapidamisteenused
06.A	TERVISHOID — tarbija makstavad mittehüvitatavad kaubad
06.1A	Meditsiini- ja farmaatsiatooted ning terapeutilised seadmed ja varustus — tarbija makstavad ja mittehüvitatavad
06.1.1A	Ravimpreparaadid ja farmaatsiatooted — tarbija makstavad ja mittehüvitatavad
06.1.2A	Muud meditsiinitooted — tarbija makstavad ja mittehüvitatavad
06.1.3A	Terapeutilised seadmed ja varustus — tarbija makstavad ja mittehüvitatavad
07.	TRANSPORT
07.1	Sõidukite ost
07.1.1A	Uued autod
07.1.1B	Kasutatud autod
07.1.2	Mootorrattad
07.1.3	Jalgrattad
07.2	Isiklike transpordivahendite kasutamine
07.2.1	Varuosad ja tarvikud
07.2.2	Kütused ja määrded
07.2.3	Hooldus ja remont
07.2.4	Muud isiklike transpordivahenditega seotud teenused — ESA põhimõtete kohaselt ⁽¹⁾
07.3	Transporditeenused
07.3.1	Reisijate raudteevedu
07.3.2	Reisijate maanteevedu
07.3.3	Reisijate õhuvvedu
07.3.4	Reisijate mere- ja siseveetevedu
07.3.5	Muud ostetud transporditeenused
08.	SIDE
08.1	Side
08.1.1	Postiteenused
08.1.2	Telefoni- ja telefaksiaparaadid
08.1.3	Telefoni-, telegraafi- ja telefaksiteenused

Kood	COICOP/THHI rubriigid
09.	VABA AEG JA KULTUUR
09.1	Varustus ja tarvikud, k.a parandus
09.1.1	Heli ja pildi vastuvõtmis-, salvestus- ja taasesitusseadmed
09.1.2	Foto- ja kinoseadmed ning optikariistad
09.1.3	Andmetöötlusseadmed
09.1.4	Muud vaba aja ja kultuuriga seotud suuremad kestvuskaubad
09.1.5	Mängud, lülud ja hobivahendid ning spordi- ja matkavarustus
09.1.6	Pildi- ja helisalvestusvahendid
09.1.7	Aiandus
09.1.8	Lemmikloomad
09.1.9	Vaba aja ja kultuuriga seotud varustuse ja tarvikute parandamine
09.2	Vabaaja- ja kultuuriteenused
09.2.1	Rühmadele mõeldud vabaaja- ja kultuuriteenused
09.2.2	Muud vabaaja- ja kultuuriteenused
09.3	Ajalehed, raamatud ja kirjatarbed
09.3.1	Raamatud
09.3.2	Ajalehed ja perioodikaväljaanded
09.3.3	Mitmesugused trükised
09.3.4	Kirjatarbed ja joonistusvahendid
09.4	Reisipaketid — v.a reisikindlustus
09.4.1	Reisipaketid — v.a reisikindlustus
10.A	HARIDUS — tavaliselt liikmesriikide tarbijate makstav
11.	HOTELLID, KOHVIKUD JA RESTORANID
11.1	Toitlustus
11.1.1	Restoranid ja kohvikud
11.1.2	Sööklad
11.2	Majutusteenused — liikmesriigi territooriumil
11.2.1	Majutusteenused — liikmesriigi territooriumil
12.	MITMESUGUSED KAUBAD JA TEENUSED
12.1	Ihuhooldus
12.1.1	Juuksurisalongid ja iluhooldusasutused
12.1.2	Ihuhoolduseks mõeldud seadmed, esemed ja tooted
12.2	Mujal liigitamata isiklikud esemed
12.2.1	Väärisehted, kellad ja käekellad
12.2.2	Muud isiklikud esemed
12.4A	Kindlustus
12.4.2A	Eluruumiga seotud kindlustus — vallasvara kindlustus
12.4.4A	Transpordiga seotud kindlustus — autokindlustus — v.a reisikindlustus
12.5A	Mujal liigitamata pangateenused — v.a intressimaksud ja tasud, mis on väljendatud protsendina tehingu väärtusest
12.5.1A	Mujal liigitamata pangateenused — v.a intressimaksud ja tasud, mis on väljendatud protsendina tehingu väärtusest
12.6	Mujal liigitamata teenused
12.6.1	Mujal liigitamata teenused

(¹) Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteem, ESA 1995.

II LISA

Elementaaragregaatide arvutamiseks kasutatavad valemid

1. Elementaaragregaatide hinnaindeksite arvutamiseks kasutatakse kas hindade aritmeetiliste keskmiste suhet

$$\frac{\frac{1}{n} \sum p^t}{\frac{1}{n} \sum p^b}$$

või hindade geometriliste keskmiste suhet

$$\frac{[\prod p^t]^{1/n}}{[\prod p^b]^{1/n}}$$

, kus p^t on jooksev hind, p^b võrdlushind ja n kõnealuste hindade arv elementaaragregaadis. Võib kasutada ka muid valemite tingimusi, et need vastavad artiklis 7 sätestatud võrreldavusnõuetele.

2. Hindade suhete aritmeetilist keskmist

$$\frac{1}{n} \sum \frac{p^t}{p^b}$$

ei tohiks üldiselt kasutada, kuna paljudel juhtudel ei ole selle kasutamise korral võimalik täita võrreldavusnõudeid. Seda võib kasutada erandlikult siis, kui on võimalik tõestada, et täidetakse võrreldavusnõudeid.

3. Elementaaragregaadi hinnaindeksit võib arvutada ka ahelindeksina, kasutades ühte kahest eespool esitatud eelistatud valemist. Näiteks aritmeetiliste suhete keskmise kasutamine:

$$I^{tb} = \frac{\sum_{i \in s_b} P_i^1}{\sum_{i \in s_b} P_i^b} \cdot \frac{\sum_{i \in s_1} P_i^2}{\sum_{i \in s_1} P_i^1} \cdot \dots \cdot \frac{\sum_{i \in s_t} P_i^1}{\sum_{i \in s_t} P_i^{t-1}}$$

kus P_i^t on teatava elementaaragregaadi hinnanoteering astmes i ajavahemikul t ja s_t on ajavahemikul t elementaaragregaadi jaoks saadud hinnavalim. Praktikas võib seda valimit ajakohastada igal kuul või tavapärasemalt suuremate ajavahemike tagant, kui hinnaandmed ei ole kättesaadavad. Kui baasperioodi b ja perioodi t vahel hinnaandmeid ei uuendata, siis

$$I^{tb} = \frac{\sum_{i \in s_b} P_i^t}{\sum_{i \in s_b} P_i^b},$$

aritmeetiliste keskmiste tavaline suhe (või samamoodi eespool kirjeldatud geometrilise valemi puhul). Hindade suhete aritmeetilist keskmist ei tohi kasutada, kui ühendamine toimub sagedamini kui kord aastas.